

**Nota sobre la situació de les finances
de la Generalitat de Catalunya**

Barcelona, 11 de febrer 2011

Resum

1) En el moment del traspàs funcions, el govern sortint va proporcionar al govern entrant informació complerta, exhaustiva i rigorosa sobre l'estat de les finances de la Generalitat.

2) Tota la desviació del dèficit estimat pel 2010 (2.500 milions d'euros) es produeix no per la major despesa, sinó pels menors ingressos, que han experimentat una caiguda de 3.000 milions d'euros.

- La desviació del dèficit de l'exercici 2010 serà d'una quantia de 2.500 milions d'euros: estimació de 7.200 milions (3,6% del PIB), enlloc dels 4.700 (2,4% del PIB) previstos.
- L'origen d'aquest increment està en la reducció dels ingressos no finalistes. La previsió de tancament és que es recaptin uns 3.000 milions menys que en l'any 2009 (dels quals, més de 2.000 corresponen a la caiguda de les bestretes de l'Estat). Això equival a una reducció d'aquests recursos de més del 14%.

3) Per tant, en contra del que pretenen alguns, i de la campanya que han organitzat, no solament no hi ha hagut un descontrol de la despesa, sinó que, pel contrari, la despesa equivalent finançada amb ingressos no finalistes del 2010 s'ha reduït entre 200 i 500 milions d'euros en relació al 2009. Gràcies, evidentment, a les mesures de contenció i retallades adoptades per l'anterior govern.

4) El dèficit real (després de la liquidació definitiva dels ingressos del model de finançament) del 2010, de fet, és inferior al del 2009 (3,2% per 4,0%).

- Segons les dades comptables de la Generalitat el dèficit de l'any 2009 és del 2,4% del PIB i el del 2010 s'estima en el 3,6%. Aquestes xifres estan distorsionades per l'efecte del diferent comportament de les entregues efectuades per l'Estat a compte del model de finançament.
- Si corregim aquest efecte, i considerem el dèficit real, incloent les liquidacions del model de finançament de cada any (que és el criteri emprat en la comptabilitat nacional), el dèficit del

2009 seria de prop del 4% i el del 2010 de l'entorn del 3,2%. Per tant, el dèficit real de l'any 2010 és inferior al del 2009.

- Voler fer aparèixer com un desgavell el que en realitat són els efectes de distorsió provocada pel diferent comportament de les entregues a compte de l'estat en els anys 2009 i 2010, a més d'una deslleialtat, és una total irresponsabilitat.

5) L'any 2003 Catalunya era la tercera comunitat amb el dèficit més elevat; l'any 2009 (últim amb dades conegudes) era la vuitena; i si es consideren els efectes de la liquidació del model de finançament la posició podria millorar fins al 13é lloc.

6) També indueix a confusió incloure com a necessitats de tresoreria del 2011, els dèficits d'anys anteriors, que ja s'havien cobert amb la tresoreria existent.

- Les necessitats de tresoreria del 2011 són les que es van indicar (€8.788 M), i, de fet, podrien ser menors si es redueixen les necessitats derivades de la variació d'actius financers.
- Aquestes necessitats són relativament semblants a les del 2010 (€9.000 M), amb una situació dels mercats financers com a mínim igual de complexa.
- Els majors dèficits d'anys anteriors ja s'havien cobert amb la tresoreria existent; per tant, és incorrecte afegir-los al càlcul de les necessitats de tresoreria del 2011.
- El reconeixement d'aquests dèficits podria donar lloc, certament, a les autoritzacions de deute addicionals que corresponguin, que permetran una millor estructuració de l'endeutament, però no són necessitats addicionals de tresoreria.

7) Afirmar, com s'ha fet, que les finances de la Generalitat estan en una situació de ruïna és fals, és indigne i deslleial, i constitueix una irresponsabilitat impròpia del President de la Generalitat.

És fals, perquè com s'ha demostrat amb les dades a la mà, no correspon en absolut a la realitat.

És indigne i deslleial, perquè l'objectiu del govern de la Generalitat no pot ser destruir, dinamitar i fer bocins el llegat dels governs anteriors.

És una irresponsabilitat i és impropï del President de la Generalitat, perquè perjudica els interessos del país que hauria de servir i representar.

La crisi general ha agreujat les dificultats financeres de les administracions en els darrers anys i encara ho continuarà fent durant un temps. Si es treballa amb rigor i transparència, la sortida serà més ràpida. Si es posen per davant els interessos partidistes i l'afany obsessiu per destruir l'adversari, tot serà més complicat, més llarg i, finalment, més costós per als ciutadans als que hauríem de servir.

Notes detallades

1) En el moment del traspàs de funcions, i de manera molt destacada en l'entrevista que van mantenir el dia 24 de desembre el President Montilla i el President Mas, el govern sortint va proporcionar una informació exhaustiva, precisa i rigorosa al govern entrant sobre l'estat de les finances de la Generalitat. Ho va fer amb l'informe que va ser donat a conèixer públicament (*Nota sobre la situació financera de la Generalitat de Catalunya*), amb la nota reservada que va ser lliurada al President Mas i al conseller Mas-Colell, així com, evidentment, amb tota la documentació complementària que es va proporcionar als nous responsables d'aquesta matèria en les reunions mantingudes amb els responsables del govern sortint.

2) Aquesta informació contenia, entre altres qüestions, una previsió del dèficit de l'exercici 2010. Necessàriament havia de ser una previsió, perquè, com és perfectament sabut, les dades definitives no es tenen fins entrat l'exercici 2011, i especialment les dades consolidades del conjunt del sector públic no es poden conèixer fins que no es disposa de les dades de tancament de les empreses i entitats del sector públic que s'han d'incloure a efectes del SEC-95.

De fet, en el moment d'elaborar l'informe, només es disposava, com ara mateix, de dades d'execució parcials. Les dades d'execució del mes de juny (que són les que el govern de l'Estat va proporcionar al Consejo de Política Fiscal y Financiera, en la sessió del dia 24 de novembre de 2010), així com les dades d'execució dels mesos de setembre i novembre (darreres disponibles en el moment del traspàs de funcions) proporcionaven un nivell de dèficit relativament reduït i en línia amb el compliment de l'objectiu de dèficit del 2,4% previst per a l'exercici 2010 (en concret, 1,18% del PIB el mes de juny, 1,75% el mes de setembre i 1,97% el mes de novembre).

Ara bé, sabedor que al tancament de l'exercici es produiria una desviació respecte d'aquest objectiu, i precisament per tal d'evitar que aquestes dades d'execució parcials podessin donar una imatge inexacta de la realitat, el govern sortint va voler incloure en l'informe proporcionat en el moment del traspàs (i en la nota reservada abans esmentada) una previsió del tancament de l'exercici en la que s'indicava clarament que en el dèficit definitiu es produiria una desviació d'entorn d'un punt del PIB respecte l'objectiu previst.

3) Com s'explica clarament en l'informe, tradicionalment en el mes de desembre es concentra la comptabilització d'un volum de despesa elevat (molt més, per suposat, del que correspondria a la dotzena part de l'exercici). I, a més, a aquest factor cal afegir-hi el fet que per determinar el resultat final de l'exercici s'han de realitzar un conjunt d'ajustaments que es desprenen de l'aplicació de la normativa SEC-95. Els més importants són els derivats de les aportacions de capital a les empreses i entitats que consoliden a efectes d'aquesta normativa, la no consideració dels ingressos de recaptació incerta i les desviacions de les despeses de salut (que es comptabilitzen a final d'any en el compte 409). Totes aquestes informacions i explicacions estan perfectament clares en l'informe que es va proporcionar al govern entrant, i que és conegut per l'opinió pública. Aquestes circumstàncies han tingut lloc l'any 2010, són les habituals en el tancament de cada exercici, i no responen en absolut, com alguns han pretès, al fet que en els darrers mesos de l'anterior legislatura s'hagi produït un descontrol especial de la despesa de la Generalitat.

4) Segons les previsions que es poden formular a partir de les informacions proporcionades pel govern sortint, i naturalment a l'espera de disposar de les dades de tancament de l'exercici (que, com s'ha assenyalat, no es tindran fins entrat l'any 2011, i habitualment no estan contrastades i aprovades per la IGAE fins els mesos de setembre o octubre), el dèficit de la Generalitat de l'exercici 2010 es pot situar entorn del 3,6% del PIB, el que significa un import de €7.200 M. És evident que aquest dèficit suposa una desviació d'entorn 1,2% per sobre de l'objectiu establert del 2,4%. És, certament, una desviació rellevant, que no es pot minimitzar. Però ni es pot pretendre que es tracta d'una situació completament inesperada i sorprenent (i menys poden fer-ho, per suposat, els que els mesos anteriors a les eleccions es dedicaven a profetitzar una situació catastròfica, que en cap cas correspon a la realitat present), ni aquest dèficit és superior al d'altres exercicis, ni tampoc és més elevat que el d'altres CCAA (ni, per suposat, que el de la majoria de governs del nostre entorn que, tenint també responsabilitats en àmbits tan destacats de la despesa pública com la sanitat, l'educació, els serveis socials o la seguretat, hagin hagut de fer front a una recessió tan forta com la que hem sofert, que ha conduït a un autèntic ensorrament dels recursos públics). I, per descomptat, en cap cas no representa ni dos ni tres vegades el dèficit previst, com es podria deduir de les paraules (confuses, en el millor dels casos, si no ignorants o malintencionades), d'un molt alt responsable de l'actual govern.

5) Cal recordar, en efecte, que aquest dèficit no és superior al de l'exercici 2009, ja que malgrat que el dèficit comptable va ser del 2,4%, una vegada corregida aquesta xifra amb la liquidació definitiva dels ingressos procedents del model de finançament, se situarà en l'entorn del 4% del PIB. I cal subratllar,

també, per col·locar les coses en la perspectiva necessària, que aquest dèficit no és, ni de lluny, dels més elevats si es compara amb el de les altres CCAA. Pel contrari, d'acord amb les estimacions disponibles, la Generalitat de Catalunya ocuparia el lloc 13é per dèficit relatiu, el que significa que tan sols hi hauria quatre CCAA amb un dèficit inferior al de Catalunya.

Aquest fet es produeix perquè l'any 2009 el govern de l'Estat, en el moment d'elaborar el pressupost, va realitzar una previsió exageradament optimista dels ingressos impositius, de manera que les quantitats rebudes per la Generalitat en concepte de bestretes són superiors a les que realment corresponen, raó per la qual, en el moment de la liquidació definitiva s'hauran de realitzar les compensacions corresponents, que en aquest cas seran negatives. De forma que ni és cert que aquest dèficit sigui especialment exagerat en relació a altres exercicis, ni ho és que sigui superior al d'altres CCAA.

6) El dèficit de l'any 2010 (de complir-se la previsió del 3,6% del PIB) serà, doncs, de fet, d'un ordre de magnitud similar, de fet més reduït, que el de l'exercici 2009 (4%). És més, en realitat, l'any 2010 es produirà la situació inversa a la de l'any 2009. És a dir, l'Estat va formular, en el moment d'elaborar els pressupostos, una previsió d'ingressos per sota del que després ha estat l'evolució real de la recaptació al llarg de l'exercici. Ha recaptat més del que havia previst. De manera que, en aquest cas, a diferència del que va succeir el 2009, les quanties rebudes en concepte de bestretes hauran estat inferiors als imports que realment correspondrien, i en el moment d'efectuar la liquidació definitiva es faran les compensacions corresponents, que en aquest cas seran positives per a la Generalitat. Això significa que aplicant el principi de meritament ('devengo'), que és el que aplica la IGAE i l'Estat quan dona compte de les finances del sector públic, el dèficit real de la Generalitat se situarà per sota d'aquest 3,6% (segons càlculs estimatius entorn de 0,4-0,5 punts, el que significaria un dèficit efectiu en els termes exposats de 3,2%-3,3% del PIB).

7) El dèficit, també en contra del que reiteradament s'ha manifestat per part del govern entrant, no es produeix pel descontrol de la despesa, sinó per la caiguda dels ingressos. La diferència entre el dèficit de l'exercici 2009 i el del 2010 (en els dos casos, abans de considerar l'efecte de la liquidació definitiva dels ingressos del model de finançament), és totalment atribuïble a aquest motiu. En termes comptables, el dèficit va augmentar en uns €2.500 M (va passar de €4.706 M l'any 2009 als €7.200 M estimats pel 2010). Ara bé, els ingressos van caure en €3.000 M, bàsicament per la reducció de les bestretes a compte procedents de l'Estat. De forma, que la despesa equivalent de la Generalitat, finançada amb ingressos no finalistes, es va reduir, de fet, entre

2009 i 2010 en un import que pot estar entre 200 i 500 milions, gràcies a les mesures de contenció adoptades al llarg de l'exercici, i a les retallades pressupostàries que es van aplicar. Els responsables de l'actual govern manipulen, distorsionen i falten a la veritat quan tracten de projectar la imatge que és el total descontrol de la despesa el que ha causat la situació actual.

8) És evident que el govern de la Generalitat ha de tenir la ferma determinació de complir amb el compromís d'assolir l'objectiu de dèficit de l'1,3% del PIB l'any 2011. Aquesta determinació mereix tot el suport i comportarà, sens dubte, l'adopció d'un conjunt de mesures molt severes de contenció de la despesa. Però aquesta determinació no justifica en cap cas tot el conjunt de manifestacions realitzades per alts responsables del govern (amb l'honrosa excepció, cal subratllar-ho, del Conseller d'Economia, que en les seves intervencions públiques ha evitat, fins ara, sumar-se al cor general de despropòsits, però del que cabria esperar alguna cosa més que el silenci) i dels partits de la majoria, que tendeixen a magnificar injustificadament la gravetat de la situació i a crear un alarmisme que només es pot qualificar de completament irresponsable, i que a la llarga només pot fer que acabar perjudicant a la institució que es té l'obligació de representar i defensar.

És injustificable i irresponsable, perquè no es correspon amb la situació real de les finances de la Generalitat i perquè és completament perjudicial pels seus interessos. Per les dues coses. I no es pot acceptar que tot això es faci per raons de pur tacticisme partidista, com serien començar a preparar el terreny per justificar l'incompliment de les promeses electorals, tractar de dinamitar i empastifar el llegat de l'anterior Govern i crear el clima apropiat o bé per intentar treure partit del greuge i la confrontació respecte el govern central, o bé per considerar un èxit negociador l'assoliment d'objectius i compromisos que ja s'havien obtingut. Prou difícils i complexos són els problemes que cal resoldre i la magnitud dels reptes que tenim al davant, com perquè no calgui afegir-hi demagògia i irresponsabilitat per pures raons d'interès partidista. Els responsables del nou govern haurien d'assumir que s'ha acabat el temps de l'oposició i que ara és el temps del govern. I que la irresponsabilitat, la demagògia i el "s'hi val tot" contra l'adversari polític, que mai són justificables, ho són molt menys quan es té la responsabilitat d'estar al front de la institució.

9) Cal ser també conscients que l'objectiu de reducció del dèficit exigeix actuacions que s'inscriuen en l'àmbit de responsabilitats del govern de l'Estat en dos camps essencials: a) el compliment de tots els compromisos derivats del nou acord de finançament i de l'aplicació de la DA 3a; i b) un conjunt de mesures en àrees rellevants de despesa autonòmica que només són possibles amb la corresponent modificació de normativa bàsica estatal. L'anterior govern

va manifestar oficialment aquesta posició de manera inequívoca. Ho va fer públicament, i també de forma reservada, com ho posen de relleu els diaris de sessions del CPFF i la documentació oficial que consta en els registres del govern. I va proporcionar al govern entrant tota la informació sobre els problemes pendents de resoldre i sobre l'estat de les negociacions amb el Govern de l'Estat. I molt en especial sobre l'incompliment flagrant del nou acord de finançament que significava la no inclusió en els pressupostos de l'Estat del 2011 dels €1.450 M (no €1.000 M, com sorprenentment afirmen els responsables del nou govern) corresponents al Fons de Competitivitat.

10) Finalment, també cal demanar al govern entrant un major rigor i seriositat a l'hora de parlar de les necessitats de tresoreria. Les necessitats estimades per l'any 2011, que el govern sortint va comunicar, són de 8.800 milions d'euros. El nou govern, sense publicar-ne el detall, parla d'una xifra d'entorn 11.000 milions d'euros.

De les dades publicades per algun mitjà de comunicació, a partir de les informacions procedents del govern, es podria deduir que la major part de la diferència entre ambdues xifres ve donada per la inclusió en l'avaluació de les desviacions dels dèficits dels anys 2009 i 2010.

Si les raons són aquestes estem davant d'una confusió o d'una manipulació evident de les dades. Les necessitats de tresoreria són les que es van indicar, o possiblement menors si es poden reduir les derivades de la variació d'actius financers, ja que les necessitats de tresoreria derivada dels dèficits dels anys 2009 i 2010 ja van ser finançades en el seu moment.

En tot cas, el govern pot reclamar, com ja va fer el govern sortint, la inclusió d'aquestes quanties en el càlcul de la capacitat d'endeutament de la Generalitat que ha de ser autoritzada per part de l'Estat, en el Pla Anual d'Endeutament. Això permetria disposar d'un major marge de maniobra i una millor estructuració de l'endeutament. Però s'ha d'evitar magnificar les necessitats de tresoreria de l'exercici, amb el resultat de crear encara més alarmisme, confonent-les amb la capacitat d'endeutament sol·licitada, a efectes del Pla Anual d'Endeutament.